

N:o 41.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 15 Maj 1874.

— — — — — Andra Kammaren den 15 — — —

*Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i fråga om den i Riksstaten
uppförda oindelta spannmål.*

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 66.)

S. A. K.

Uti den nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Eders Kongl. Maj:t vid framställningen af de utgifter, som under de särskilda hufvudtitlarne funnits nödiga, till en början meddelat att, sedan en utredning af förhållandet under år 1872 med de under de särskilda hufvudtitlarne uppförda ränte- och tiondeanslag egt rum, så att deraf kunde approximativt utrönas, huru mycket blifvit till statsverket indraget och hvad af berörda anslag ännu qvarstode såsom indelt, ett särskiljande mellan dessa båda delar af anslagen väl kunnat ega rum, på sätt en vid protokollet öfver finansärenden fogad tabell utvisade, men att, då de från länsstyrelserna inkomna, till grund för särskiljandet liggande uppgifter ännu icke blifvit i Kammarkollegium till fullo granskade och anledning icke saknades, att i följd af berörda granskning rättelser, i mer eller mindre mån inverkande på de uppgifna beloppen, kunde ifrågakomma, det funnits lämpligt att med riksstatens förändring i omförmålda hänseende finge tills vidare anstå, i följd hvaraf

ränte- och tiondeanslagen ansågos fortfarande böra bibehållas under samma form och egenskap, som 1874 års riksstat upptoge.

Riksdagen, som vid Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning icke funnit något att erinra, har under behandlingen af frågor rörande regleringen af utgifterna under de särskilda hufvudtitlarne fäst sin uppmärksamhet vid de i riksstaten förekommande anvisningar af *oindelt spannmål* samt rörande ändamålet med och beskaffenheten af de under denna rubrik upptagna utgiftsbelopp inhemtat, att största delen af ifrågavarande spannmål utgöres *dels* af s. k. brödspannmål för manskapet vid de värfvade och i garnison förlagda regementena, *dels* af ersättning för hemmansräntor, kronotonde och arrenden m. m., som förr ingått till Militieboställskassan, Wadstena krigsmanshuskassa och Invalidhusfonden, men blifvit till statsverket indragna, *dels* af ersättningar för indelta qvarnräntor, som jemlikt Kongl. Kungörelsen den 30 December 1863 afskrifvits, *dels* ock af understödsspannmål till svaga rotar i vissa delar af riket, aflöningsspannmål till korporaler, ersättning för upphörd dagsverkskyldighet till militieboställen, prostetunnor och aflöningsspannmål till ecklesiastike tjänstemän, vin- och byggnadssäd till kyrkor m. m., hvarförutan några af de uti kolumnen för oindelt spannmål uppförda anslag endast motsvara bland statsverkets inkomster upptagna spannmålsbelopp, från hvilkas erläggande de skattskyldige åtnjuta befrielse mot det att de i stället utgöra något besvär, såsom tillhandahållande af hästar för artilleriets exercis m. m. Med undantag af den s. k. brödspanmälen har alltså den oindelta spanmälen i allmänhet synts vara anvisad till sådana ändamål, hvilka eljest varit med indelning af kronans räntor eller tionde tillgodosedda. Det värde, hvartill spanmälen i riksstaten beräknas, motsvarar icke det pris, hvarefter spanmälen vederbörande ersättes, utan utgör blott ett förslagsvärde. Den s. k. brödspanmälen för manskapet vid värfvade armén äfvensom en mindre del af den till indelta armén anslagna spanmälen ersättes nemligen af statsverket icke efter det i riksstaten beräknade pris af 2 Kronor 10 öre kubikfoten, utan efter ett jemlikt föreskrifterna i Kongl. Brevet den 4 April 1873 uträknadt medelpris, hvaremot den öfriga, i riksstaten uppförda oindelta spannmål ersättes efter årets markegångspris (Litt. A i markegångstaxan) eller medelmarkegångspris (Litt. C i markegångstaxan) för den ort, af hvars ränta eller tiondeuppbörd spanmälen skolat utgå, derest densamma varit indelt.

De i riksstaten upptagna kvantiteter oindelt spannmål tjena således endast såsom beräkningsgrund, hvarefter penningebeloppen af de till särskilda ändamål anvisade anslag böra uträknas, men då särskildt an-

gifvande af grunden för utgifternas beräkning syntes Riksdagen lika litet vara i riksstaten erforderligt för de utgifter, hvartill anvisning meddelats under rubriken oindelt spanmål, som för dem, hvilka hittills varit såsom indelta anslag uppförda, har Riksdagen ansett det leda till större enkelhet och reda, om ifrågavarande kolumn för oindelt spanmål för framtiden kunde från riksstaten uteslutas, så att nämnda stat endast upptog det för hvarje utgiftstitel beräknade penningebelopp, och att de spanmålskvantiteter, som borde med penningeanslagen ersättas, endast blefve i behöriga specialstater uppförda. Riksdagen har likväl dervid föreställt sig, att den till manskapet vid värfvade armén utgående brödspanmål, hvilken nu finnes uppförd å vederbörande regementens anslag, skulle kunna från dessa anslag afföras samt utgifterna för manskapets förseende med bröd likasom för provianteringen i öfrigt lämpligen anvisas till utgående från förslagsanslaget till »mathållning för manskapet vid garnisonsregementena». Öfriga anslag af oindelt spanmål, hvilka, enligt hvad redan blifvit nämnt, hufvudsakligen afse sådana behof, till hvilkas fyllande »indelning» af viss ränta eller tionde i äldre tider plägat anvisas, torde lämpligen böra, der de ej kunna, utan förnärmande af enskild rätt, mot bestämdt penningeanslag utbytas, sammanföras med de ersättningar, som utgå till indelningshafvare för dem genom Kongl. Kungörelsen den 23 Juli 1869 angående förändring af grundränta och tionde frångångna indelningar, med hvilka ersättningar ifrågavarande anslag af oindelt spanmål till en stor del synas vara af fullt jemförlig beskaffenhet.

Då nu, på sätt ofvan omförmäles, den tid snart torde vara inne, då ersättningsanslagen för indragen ränta och tionde kunna till beloppen bestämmas, har Riksdagen ansett sig böra i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes tillse, huruvida icke för framtiden kolumnen för oindelt spanmål må kunna ur riksstaten uteslutas.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 15 Maj 1874.